

Pre za trdi pre-mog določene.

STARIMI IN NOVINI OB-
SKORAJ NI RAZLIKE.

Pravnikom določijo tudi profit za
trgovce na drobno.

Washington, D. C. — Vladna
nada nad premoženjem je skoraj
tako, ko je predsednik hne-
dr. H. A. Garfielda, pred-
nika Williamskega učilišča, u-
redil kuriva, je določil ce-
ne trdi premoženja in za premo-
ženje operatorje in trgovce na
drobno, ki tržijo z mehkim premo-
ženjem.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

Pravnikom bo se napraviti določbe za
premoženje in cene za
trgovce, ki prodajajo premoženje
na drobno. To izvirne, ko bo spopol-
njen program za razpečevanje
premoženja in ko zvezna obrtna ko-
pila izdela načrt za določitev
cene za trgovce, ki prodajajo
premoženje na drobno.

La Follettov pred-log odklonjen v senatu.

V DEBATI SO PADLE OSTRE
IN REKE BESED.

Odklonilo glasovanje se je vršilo
še le po večerni debati.

Washington, D. C. — Po več-
urni debati med senatorjem La
Follettom in Simonsonom o pov-
išanju dohodninskega davka, je
senat odklonil La Follettov pred-
log za povišanje dohodninskega
davka s 58 proti 21 glasovi.

Senator La Follette je v veliki
ognjen priporočal, da pov-
išajo dohodninski davek in tako nalože
težji konec davčne butare na t-
iste ljudi, ki ga lahko nosijo. Ugo-
varjal mu je senator Simonson.

Razprila se je tudi govorica, da
predsednik porabi svoji vpliv, da
pov-
išajo dohodninski davek.

Predsednikov tajnik je podal
na to izjavo, da se predsednik ne
vika v debato o davčni predlogi.
Najbolj se je zaganjal v La
Follettov predlog za pov-
išanje dohodninskega davka bogatinom
senator Simonson. Imenoval je tak
davek kričev.

Senator La Follette mu je od-
govoril, da se zborniški odsek ni
oziral na petico, ki jo je podpi-
salo 350 največjih ameriških ekono-
mov, univerzitetnih predse-
dnikov in profesorjev, ki so pripo-
ročali, da se krijejo vsi vojni troš-
ki s davki. La Follette je rekel,
da bi se moral kongres ozirati na
to petico, ne pa razpostaviti o-
ne, ki so jo podpisali, obtožbi ne-
lojalnosti.

Senator iz Severne Karoline,
ki je tako rahločuten za gentle-
miana, ki ima \$30,000 letnih do-
hodkov, je dejal La Follette,
"naj prihrani malo sočutja za ti-
ste ljudi, iz katerih bodo izšli
\$84,000,000 z davkom na kavo,
boj in sladkor."

Za La Follettov predlog in po-
višanje dohodninskega davka so
glasovali republikanci:

Borah, Brady, Gronna, John-
ston iz Kalifornije, Jones iz
Washingtona, Kenyon, La Follet-
te, McNary, Norris, Poindexter,
Townsend. — Skupaj 11.

Demokratje:

Gore, Hardwick, Hallis, Hu-
sting, Kirby, McKellar, Owen,
Reed, Trammell, Vardamon. —
Skupaj 10.

Vseh glasov za 21.

Proti demokratje:

Bankhead, Beckham, Brou-
sard, Culberson, Fletcher, Gerry,
Hitchcock, James, Jones iz New
Meksike, Kendrick, King, Lewis,
Martin, Myers, Newlands, Over-
man, Phelan, Pittman, Pomerene,
Ramsdell, Robinson, Saulsbury,
Shafroth, Sheppard, Shields, Sim-
mons, Smith iz Georgije, Smith iz
Marylanda, Smith iz Južne Karo-
line, Stone, Swanson, Thomson,
Wolcott. — Skupaj 33.

Republikanci:

Brandegee, Calder, Colt, Curtis
Dillingham, France, Frelinghuysen,
Hale, Harding, Kellogg,
Knox, Lodge, McCumber, Nelson,
New, Page, Penrose, Sherman,
Smith iz Michigana, Smoot, Ster-
ling, Sutherland, Wadsworth,
Watson, Weeks. — Skupaj 25.

Vseh glasov proti 58.

Plemenski izgredi v vo-jaškem taboru.

Dvanaest oseb mrtvih, kapitan ubit
in skalpiran.

Saluni zaprti, civilisti ne smejo
oboroženi na ulico.

Houston, Tex. — Pri plemen-
skih izgredih v vojaškem taboru
Logan je bilo dvanajst belokož-
cev ubitih in več oseb ranjenih.
Taborišče Logan pripravljajo za
izvežbanje illinoiske milice.

Dosedaj še ne vedo, koliko je
mrtvih zamorcev, toda sodijo, da
jih najdejo v taborišču in okoli
taborišča 24. zveznega zamorske-
ga pešpolka.

J. W. Mattes, kapitan baterije
A drugega illinoiskega topniške-
ga polka, je bil ustreljen, ko je
hotel pomiriti zamorske vojake
in civiliste. Potegnili so mu kožo
z glave, desno roko ima odsekano
in nasekano z bajoneti.

Ena kompanija zamorskega
pešpolka iz Illinois se je bojevala
ob strani belopoltnih vojakov.
Na stotine civilistov, oboroženih s
puškami in samokresi se je zbralo
okoli taborišča. Izgredniške tolpe
so prihajale iz Houstona v avto-
mobilih in vozovih električne uli-
čne železnice.

Govorica se širi, da bodo samo
v distriktu Filipe našli najmanj
od petdeset do sto oseb mrtvih.

Spor je prišel, ko je mestni po-
licaj hotel aratirati neko žensko
blizu taborišča 24. zamorskega
pešpolka. Nek vojak, ki je spre-
mljal žensko, je ugovarjal areta-
ciji. Prišli so drugi njegovi tova-
riši na lice mesta. Policaj je s ko-
silom potikal nekoga infan-
terista in vojaško policijsko stražo.

Vojaki so nato napadli policaj-
a, ki je poklical rezerve na pomoč.
V avtomobilu so se pripeljali štir-
je mestni detektivji, ki so pa bili
primorani zapustiti avtomobil
eno miljo od tabora.

Ko so stopili pod cestno svetil-
ko, jih je pozdravila salva. Me-
stni detektiv T. A. Benford je pa-
del. Zadet je bil v koleno, kna-
lu za njim je bil smrtno zadet me-
stni policaj Rufe Daniels. Iz bliž-
njih krajev so pričeli prihajati ci-
vilisti, oboroženi s puškami in sa-
mokresi; knalu je bilo zbranih
okoli 200 izgrednikov.

Podpolkovnik J. S. Hoover, po-
veljnik 24. pešpolka, je ukazal vo-
jakom, naj se umaknejo v tabori-
šče. Vbogalo jih je le nekaj.

Neki lajtnant je šel med iz-
grednike na ulici in prosil civili-
ste, naj gredo domov, ker bodo o-
ficirji naredili mir. V začetku je
govoril gluhim ušesom. Nekateri
so odšli, kakih petdeset jih je pa
ostalo na vsakem taboriščem vo-
galu, drugi so postajali v gru-
cih na cesti, nekateri so govorili pod-
žigajoče. Oboroženi so bili s pu-
škami in samokresi.

Teksanski in illinoiske miličarji
v mestu so hoteli takoj v tabori-
šče. Bili so takoj mobilizirani.
Ali pomagalo je malo, ker je bila
taboriščna orožarna v posesti 24.
pešpolka. Z municijo je bila pre-
skrbljena le taboriščna straža.

Takoj po izbruhu izgredov so
zamorcev vstavljali avtomobile na
cesti. Prestrelili so gumijske o-
broče.

Na lice mesta so pridržali am-
bulančni vozovi, da odpeljejo ra-
njence v mesto.

Belopoltni čete so knalu osvo-
jile cesto in ambulančni vozo-
vom je bila dovoljena prosta vož-
nja. Iz taborišča so se knalu vr-
nili štirje ambulančni vozovi, na
katerih so ležali nezvestni voja-
ki. Vse je kazalo, da izgredi po-
tihnijo.

Okoli devete ure je okoli 80 vo-
jakov 24. pešpolka prišlo iz tabo-
ra. Marširali so po Washingtono-
vi cesti v mesto. Streljali so v sve-
tike in širili grozo.

Na vogalu Washingtonove ce-
ste in Sundmanove ulice je stala
15letna Alma Reichert, ki je be-
žala v hišo, ko je videla prihajati

vojake. Komaj je bila v sobi, se
je zgrudila na tla, zadeta v tre-
buh. Krogla je prebila dve steni
in jo ubila.

Na Lillianovi ulici je bil ubit
neki človek in njegova desna ro-
ka je bila skoraj odstreljena.

Mrs. C. Winkler je stopila pro-
ti vratom, naenkrat je zakričala:
"O, moj Bog, tamle je Freddie in
mrtev." Njen sin je ležal s pre-
streljenimi prsi na mostovžu.

William J. Druchs, polbrat
Freddie Winklerja, je ležal v po-
steli in krvavel do smrti iz rane
v desni roki.

Manuel Garedo, Mehikanec, je
bil ustreljen, ko je ležal na poste-
li v svoji kolibi.

Pol ure po izgredih je prid-
rjal v Houston avtomobil s pre-
streljenimi obroči, ki je hitro raz-
širil vest o izgredih. Bilo je na
stotine ljudi na glavnih ulicah in
beseda o izgredih je hitela od ust
do ust. V desetih minutah so bile
ulice v notranjem mestu polne av-
tomobilov.

Z ulično železnico se je pripe-
ljala tolpa za tolpo v mesto, veči-
na ljudi je bila oborožena. Ko so
prišli prihajati ambulančni vo-
zovi z ranjenimi v mesto, se je pri-
čela širiti razburjenost. Knalu je
bilo obdržanih več uličnih sho-
dev. V nekaterih slučajih se je
oficirjem posrečilo pomiriti ljudi,
drugi so pa nadaljevali s shodi in
slišati je bilo vaskovrstne podž-
gajoče besede.

Nastal je zopet mir v vihri.
Ambulančni vozovi niso več pri-
hajali skozi mesto. Izostali so tu-
di avtomobili, ki so širili podžiga-
joče vesti. Ljudstvo se je pričelo
razhajati.

Neki časnikar s severja, ki ne
pozna navad na jugu, je dejal:
"Zdi se mi, da je vse končalo."
"Težko, tuje," je pripomnil
neki domačin. "To je mir pred
nevihto. Nekaj so začeli in miro-
vali ne bomo, dokler ne bo stvar
končana. To ni lahka reč. Če za-
morcev postajajo predzorni in ne-
mirni, je treba stopiti v akcijo.

Mogoče se ne izvrši nočoj, toda
dogodilo se bo knalu v tem tednu
in potem bo konec."

Vmes so naenkrat počili strelji
in slišati je bilo krik.

Na vogalu Mainove ulice in
Teksanske ceste je bila velika
množica ljudi. Sredi je stal avto-
mobil in na njem je stal domačin
in podžigal in hujskal ljudstvo.

Ljudstvo je hujskaču pritrje-
valo, ko je dejal:

"Izgleda, da je situacija v de-
želi Gila. Takoj jo je treba po-
praviti, če je treba vse "nigre"
spraviti na tla in ven. Vsi, ki ču-
tijo z menoj, naj rečejo "da".

Množica je postajala divja. Ka-
pitan teksanske milice je stopil
na avtomobil in priporočal, naj se
ljudstvo zadrži mirno. Izgredniki
so pod kontrolo in v taboru je
red.

V tem času so pričele marširati
galvestonske čete v distrikt San
Filipe, kjer prebivajo zamorci.

Brigadni general John A. Hu-
len, zapovednik teksanske milice,
je dospel v Houston okoli enajste
ure in je prevzel poveljništvo.

Galvestonske vojake, illinoiske
belopoltni čete in še kakih 400
belopoltnih vojakov so razdelili v
patrolje, da skrbje za javno var-
nost.

General Hulen je ukazal zapre-
ti salune in da civilisti ne smejo
priti oboroženi na cesto.

VREME.

Danes ne bo spremembe v tem-
peraturi v Illinoisu; močni severo-
zgodnji vetrovi poležejo.

Solnčni vzhod ob 5:07; solnčni
zahod ob 6:37 p. m.

Politični boj v Ru-siji pride kma-lu.

KONFLIKT MED SOCIALISTI
IN BURŽOAZIJO NE IZ-
OSTANE.

Buržoazija se pripravlja za kon-
flikt; socialisti tudi ne
drže krišem rok.

Petrograd, 24. avg. — Čim bolj
se bliža "izredni narodni zbor" v
Moskvi, tem bolj špekulira tukaj-
šnje časopisje o izidu zborovanja.
Kakor je soditi po mnogih zna-
menjih, boata na kongresu dve
stranki: socialistična, ki ima na
svoji strani delavsko-vojaški in
kmečki svet ter provizorično vla-
do in stranka buržoazije, ki se-
stoji iz kadetov, nezadovoljnih
moskovskih trgovcev in odsvol-
jenih generalov. Razumne se, da
zadnji niso zadovoljni s sedanjo
vlado in zahtevajo radikalno
spremembo. Kerenskij je edini
mož, ki ima še precej simpatije
med kadeti.

"Kerenskij je dober" — pravijo
— "samo ostreži se mora vpliva
delavsko-vojaških delegatov."
Petrogradski in moskovski listi
zastopajo mnenje, da mora na
vsak način priti do konflikta med
obstoječima skupinama socialisti-
čnih in buržoaznih strank, ako ne
prihde na tem kongresu do kakšne-
ga sporazuma. Veliko ugibanje
pa je, na katero stran bo malni
Kerenskij. Do zdaj je bil močna
posredovalna sila med obema
strankama in zato se mu je posre-
čilo ustanoviti že dva koalicijska
kabineta; ali oni ki poznanjo Ke-
renskija, so prepričani, da osta-
ne zvest socialističnemu delavstvu
in delavsko-vojaškemu in kmeč-
kemu svetu.

Buržoazija se je že pripravi-
la za boj večeraj so prišli v Mo-
skvo Mih. Rodzianko, predsednik
dame, Gučkov, bivši vojni mini-
ster, profesor Pavel Miljukov,
bivši zunanji minister, Singarov,
Maklakov, Rijačinski, vodja
mnogih trgovcev, Čelčikov, bivši
župan Moskve, Konovaf, bivši
trgovski minister, knez Trobeckoj
in generala Alekšij in Brusilov.

Vsi ti voditelji kadetov so otvo-
rili celo vrsto preljudskih konfe-
renc in sestankov pod vodstvom
Rodzianka in prvi glasovi, ki so
jih izustili, so bili naperjeni pro-
te sedanji vladi, izvenšali Keren-
skij. Konferenca se vrše za zap-
rtimi durmi in časnikarji so izklju-
čeni. Kolikor se je zvedelo, dela-
jo kadetje načrt za rekonstrukci-
jo kabineta na temelju militaristi-
čnega diktatorstva. Knez Trube-
ckoj zahteva, da se sedež vlade
premesti iz "gnilega" Petrogra-
da v "zdravo" Mosko; napadal je
ministre, toda Kerenskija se je
previdno ognil. General Alekšij
je osteval socialiste, češ, da so s
svojo naredbo št. 1 uničili discipli-
nino v armadi, ko so prepovedali
sadrževanje. Tudi on je za presle-
tev vlade v Mosko. General Bru-
silov je izjavil, da se strinja s A-
lekšijem.

Boševički, anarhisti, pacifisti
in razni drugi "isti" in agitatorji
za mir po vsaki ceni, ki ne dajo
za papeža in katoliško cerkev
sploh toliko kolikor je črna za
nohtom, se sedaj ogrevajo za pa-
pežovo noto, samo da nagajajo
provizorični vladi in delavsko-
vojaškemu svetu. V Petrogradu
se vrši že te dni konferenca raz-
nih socialističnih frakcij; zastopa-
ni so tudi pacifisti z Leninovo le-
vico, ki napadajo Kerenskijevo
politiko. Radikalci bi radi om-
žili Kerenskijevo oblast in vsaki
tega zahtevajo, da voditelje vlade
takoj voli ljudstvo.

2,000 DELAVCEV ODSLOVLJE-
NIH.

San Francisco, Cal. — Flush-
mayer, konstruktivni oskrbnik ta-
borišča Fremont, je sprejel odred-
bo iz Washingtona, da ustavi
stavbinsko delo v taborišču. Kon-
traktorji so odelovali 2,000 delav-
cev. Pojamilo za odredbo je iz-
ostalo.

London, 24. avg. — Tri silovite
bitke — v Lensu, pri Verdunu in
na Primorskem — se nadaljujejo
z neomahljivo silo in razen tega
divjajo srditi boji na severni ru-
ski fronti pri Rigi.

Kanadske čete so na južnem ro-
bu Lensa odbile močne nemške
protinapade in obdržale v svojih
rokah vse pozicije, ki so jih pri-
dobile zadnje dni. Angliški vojni
urad opisuje boje v Lensu kot
grozne.

Severno od Verduna se nada-
ljuje topniška bitka. Francozi so
dosegli vse nameravane točke in
njihove mnogobrojne baterije
zdaj bombardirajo novo nemško
fronto in s tem gladijo tla za nove
napade, ki imajo slediti.

Z italijanskega bojišča javlja-
jo, da so se Italijani pomaknili za
dve milji bližje Trstu. Strašna
bitka traja že peti dan. Trst z o-
kolico je pod ognjem več kot sto
topniških baterij. Število vjetni-
kov na italijanski in zapadni
fronti se danes računa na 30.000.

Z ruske fronte prihajajo manj
veseli glasovi. Na skrajni severni
fronti vodijo Nemci ofenzivno
mienda v namenom, da prodro
v Rigo. Na močvirnatih tleh, ki le-
že južno od mesta in ločijo Rigo
od nemške fronte, so v teku krva-
vi boji. Nemški vojni stan javlja,
da so nemške čete okupirale črto
pozej ob reki Aa brez boja, kar
pomeni, da je v ruski armadi že
nekaj tiste bolezn, ki je povzročila
katastrofo v Galiciji in Buko-
vinu. Kar je zvestih potkov, se ar-
dito bore in zastavljajo Nemcem
pot. Pravijo, da je maršal Hinden-
burg osebno tamkaj in nadzoruje
ofenzivo.

London, 24. avg. — Vojni urad
javlja, da so angleške čete večeraj
napredovale severnoiztočno od
(Dalje na 3. str., 1. kol.)

Bitka na treh frontah še traja.

USPEHI SO NA STRANI EN-
TENTNIH ARMAD.

Nemške čete so v ofenzivi pri Ri-
gi; Hindenburg zapoveduje.

London, 24. avg. — Tri silovite
bitke — v Lensu, pri Verdunu in
na Primorskem — se nadaljujejo
z neomahljivo silo in razen tega
divjajo srditi boji na severni ru-
ski fronti pri Rigi.

Kanadske čete so na južnem ro-
bu Lensa odbile močne nemške
protinapade in obdržale v svojih
rokah vse pozicije, ki so jih pri-
dobile zadnje dni. Angliški vojni
urad opisuje boje v Lensu kot
grozne.

Severno od Verduna se nada-
ljuje topniška bitka. Francozi so
dosegli vse nameravane točke in
njihove mnogobrojne baterije
zdaj bombardirajo novo nemško
fronto in s tem gladijo tla za nove
napade, ki imajo slediti.

Z italijanskega bojišča javlja-
jo, da so se Italijani pomaknili za
dve milji bližje Trstu. Strašna
bitka traja že peti dan. Trst z o-
kolico je pod ognjem več kot sto
topniških baterij. Število vjetni-
kov na italijanski in zapadni
fronti se danes računa na 30.000.

Z ruske fronte prihajajo manj
veseli glasovi. Na skrajni severni
fronti vodijo Nemci

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) in Kanada \$2 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vso, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$2 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Julija 31-17) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da vam ne ustavi list.

KEDAJ BODO PRUSKI JUNKERJI IN MILITARISTIČNA KLIKA V CENTRALNIH DRŽAVAH ZA MIR?

Gerard, bivši ameriški poslanik v Berlinu, pripoveduje v svojih spominih, kako se je trudil, da izve od von Bethmann-Hollwega, kako sodi Nemčija o mirovni pogodbi. Po vztrajnem prizadevanju se mu je vendar posrečilo izvedeti vsaj nekaj od kancelarja.

Nemčija nastani vojaške posadke v Belgiji in zgradi trdnjave, belgijske železnice in pristani pridejo pod oblast Nemčije, v Belgiji vzdržuje veliko nemško armado, belgijsko armado pa razpusti. Nemčija nadzoruje trgovino v Belgiji, francoska meja se "popravi". Rumunska se izroči milosti Bolgarije. Ostati sme "mala Srbija", če je Avstriji všeč. Z Italijo pa lahko stori Avstrija, kar je njena volja. Ententne sile plačajo Nemčiji odškodnino in vrtni ji morajo vse ladje in kolonije.

Kajne, to niso majhne zahteve! Ali pruskim junckerjem in pruski vojaški kasti so se zdele te zahteve premajhne in vrgli so nemškega kanclerja. Po njih mnenju bi moral zahtevati mnogo več, da ustrezno želji junckerjev in militaristične kaste po tujem ozemlju.

Ko je bil von Bethmann-Hollweg prisiljen podati ostavko na zahtevo junckerjev in militaristične kaste, so skušali svetu dopovedati, da je postal žrtev se razširjajoče demokracije v Nemčiji. Ta vest je bila velika sleparija oficijelne Nemčije, da premosti javnost, da ne spozna, zakaj je padel von Bethmann-Hollweg in da junckerji in militaristična kasta prikrivajo svoje osvojevalne namene.

Padec Bethmann-Hollwega mora tudi slepcem odpreti oči, da spoznajo, kaj naj pričakuje svet, če zmagajo pruski junckerji in militaristična kasta centralnih sil. Vse pridobitve delavstva bi bile uničene, socialistična propaganda mrtva, ker bi po takem miru vzplamteli še večji nacionalni boji, kot so bili pred svetovno vojno, ki bi onemogočili vsako socialno delo. Moči vsakega naroda bi se koncentrirale, da se otresajo tujega tlačitelja, ki zatira narod politično in gospodarsko. Položeno bi bilo netivo še za večjo strašnejšo vojno, kot divja dandanes.

Pruski junckerji in militaristična kasta centralnih sil ne dajo počenega groša za vse mirovne govorance, ki prihajajo od zunaj in ne priporočajo miru po njih želji, dokler lahko v svojih deželah krote ljudstva s strahom in grozovlado in jih gonijo v strelske jarke.

Če bi bili pruski junckerji in militaristična kasta v centralnih deželah za mir brez aneksij in da vsak narod odloča svobodno o svoji usodi, bi bili podali roko za mir na božično poslanico predsednika Wilsona. Pruski junckerji in militaristična kasta v centralnih deželah so odgovorili na božično poslanico z brezobzirnim submarinskim bojem proti trgovskim ladjam. Njih odgovor dokazuje, da hočejo zmagati na vsak način in vsemu svetu narekovati pruski mir.

To je dejstvo, ki ga ne morejo utajiti vse pacifistične govorance. Kaj nam pomaga, če smo mi najmiroljubnejši ljudje na svetu, ki se neradi pretepamo, če pa pruski junckerji in militaristična kasta v centralnih silah nočejo nič slišati o mirovni predlogih, temveč se hočejo pretepati, dokler ne uženejo vsega sveta, da mu narekujejo, kako ima živeti.

Nasilnika ne prepričajo lepe besede miroljubnega človeka, ampak on odneha le tedaj proti miroljubnemu človeku, če spozna, da je močan in se da dražiti le gotove mere, ko je mera polna, pa položi nasilnika na tla.

Tako je tudi s pruskimi junckerji in militaristično kasto v centralnih državah. Nasilniki so, ki verjamejo le v sirovo moč in se umaknejo s pozorišča, če spoznajo, da je proti njim nastopila moč, kateri podležejo.

Dokler imajo pruski junckerji in militaristična kasta v centralnih državah prvo besedo, na kakšen način naj sklenejo mir, je glas po miru glas vpijočega v puščavi. Pruski junckerji in militaristična klika bodo pripravljene skleniti mir, kedar bodo poraženi.

Izlet k Skadrskemu jezeru.

Za časa bivanja v "albanskem Parizu", kakor nekateri imenujejo Skader, smo napravili tudi izlet k skadrskemu jezeru, katero imenujejo "Oko Skadra". In to tudi po vsej pravici. Jezero daje temu mestu lepo sliko. Brez jezera bi bilo bi bilo mesto Skader brez vsakega pomena v gospodarskem oziru in tudi brez pomena za letovišarje, kateri vedno bolj in bolj zahajajo v ta kraj. Sicer si ne sme nikdo predstavljati, da je mesto Skader kako moderno letovišče, kot n. pr. v Švici, v Marjinah in Karlovih Varah na Češkem ali pa v Nici. Toda, ko se razmere vrede in nastane mir v Evropi, je popolnoma gotovo, da bodo ljudje začeli zahajati v te kraje. Iz Skadra lahko vsakdo napravi krasne izlete v okolico in sicer kamor hoče. Klima je prijetna in južna. Tukaj uspeva vsake vrste južno sadje, dočim brije v bližnji Črnigori in Albaniji mrzla kraška burja. Zelo redko se pri-godi, da vidiš tukaj sneg, in ako pade, ostane samo kratek čas. Dočim v visoki Albaniji in Črnigori nalatava sneg, tukaj dežuje. V jesenskem in spomladanskem času zelo dežuje in takrat je domalega vsa okolica poplavljen in tudi voznja je zelo ovirana po jezeru.

Ravno v času, ko smo bili v Skadru, je deževalo že ves teden. Nestrpnost smo čakali lepega dne, da bi šli k jezeru in v njegovo okolico, posebno v poletno prestolico črnogorskega kralja Nikite. Toda zaman smo čakali in radi tega smo sklenili, da se podamo na pot drugi dan, naj bo vreme kakor-šnokoli.

Ko se zbudim drugo jutro in pogledam skozi okno, zapazim da je ravno tako dežuje, ako ne huje, kot prejšnji dan. Toda sklep je sklep, v turški "kavarni" se snidem s svojima tovarišema, katera sta bila tudi teh misli kot jaz. Radi tega smo najeli izvoščeka, da se peljemo, kajti na pešhojo ni nihče mislil v tem dežju. Sklenili smo, da se peljemo najprej k jezeru in si ogledamo tamošnje sušilnice za ribe.

Skadrsko jezero je veliko manjše kot je odensko in nekoliko večje kot je Nuereberško. Na ribah je najbolj bogato med vsemi celinskiimi jezeri. Radi tega se prebivalci tukajšnje okolice pečajo samo z ribolovom. V jezeru dobijo vsakovrstne ribe. Največ se vja-mejo takomenovanih "skorane". Prebivalci večinoma rib posuše. Kadar je jezero mirno, se vidi na jezeru vse polno čolnov in malih ribiškkih ladij, ko love ribe. Tudi mi smo imeli na svojem programu, da gremo poskusiti vsak svojo srečo, toda vetrovni bogovi so preprečili naš načrt.

Sušilnice so popolnoma priproste. Izgledajo nekako tako, kot so tukaj v Ameriki po slovenskih naselbinah sušilnice za prašičove meso. Večina vsi ribiči suše ribe doma v svojih poslopjih kot na kranjskem meso. Posušene ribe so jako užitne in imajo zelo dober okus.

Poleg teh "skorane" dobe v jako veliki množini tudi postrve, katera so najbolj priljubljene črnogorskemu kralju; tudi karpov je veliko.

Ko smo izprevideli, da je vožnja po jezeru nemogoča, smo sklenili, da se peljemo proti poletni palači črnogorskega kralja. Peljali smo se ves čas ob kraju jezera, katero je bilo jako nemirno. Deževne kaplje so glasno padale na listje oranžnih dreves in odted na streho našega voza. Sicer sem se jezil, ker smo naleteli na tak dan, toda med seboj smo ves čas unganjali šale in se norčevali. Prečeli smo ves položaj, dnevno politiko in vse mogoče stvari. Po jako neprijetni vožnji smo vendar dospeli do mesteca Reka, kjer je poletne bivališče črnogorskega kraljeve rodbine. Že od daleč smo opazili krasno vilo med oranžnimi drevesi, obdana s vinoko trto okrog in okrog. Postavljena je nekoliko v breg, od kjer je krasen razgled na spodaj ležečo pokrajino, po kateri se počasi vije reka Rijeka in se steka v Skadrsko jezero. Lepšega razgleda ni na vso okolico in Skadrsko jezero, kot je ravno tukaj. Nesreča je bila za nas, da je ta dan deževalo, da se nismo mogli vtiči pod oranžno drevo in opazovati krasno okolico. Lahko je bil zadovoljen črnogorski kralj, ker je bil v takem krasnem kraju, kateri bi se lahko imenoval raj bogov. Toda mi nismo

bili tega deležni. Prav do vile se nisimo hoteli peljati, ampak izvolili smo, da hodimo peš, ker je dež nekoliko ponehal.

Počasi smo se približevali krasnim vrtovom, kateri obdajajo vilo. Pri vходу nas takoj vstavi stražnik, velik črnogorec, pravi velikan, ter nas vpraša, kam da gremo. Povedali smo mu, da bi si radi nekoliko ogledali okolico, in ker pada dež, bi radi šli kam pod streho. Sedaj smo ravno na poti in si ogledujemo, kje bi do-bili primerno pribežališče. Izprašuje nas nekoliko časa in ko izprevidi, da nismo nevarni njegovemu "gosudaru", nam reče, da lahko gremo z njim v njegovo stražnico, da ni "gosudara" doma, ker je odšel v prestolnico. Tega smo bili jako veseli, ker smo dobili priliko si nekoliko natančneje ogledati to "svetišče".

Peljal nas je v svojo stražnico, katera ni bila preveč oddaljena od vile in od kjer je bil istotako lep razgled na vso okolico. Sedeli smo tako nekaj časa in molče ogledovali krasno pokrajino, katera se je raztezala pod nami in o kateri je bil kljub deževnemu dnevu še vedno krasen razgled. Redka megla je ovirala prost razgled po jezeru. Nato smo se začeli razgovarjati in stražnik nam je pripovedoval svoje zgodbe o bojih za Skader. Ko je pripovedoval, so se mu oči svetile, kot da bi bil v resnici sedaj v onih bojih. Pripovedoval je, s kakšno težavo in s kolikimi žrtvami so osvojili goro Taraboš, kjer je bil ranjen v desno nogo, toda kljub temu je vztrajal toliko časa v boju, da so jo osvojili. Potem se je podal v poljeke bolnišnice. Ko je toliko ozdravil, da je mogel hoditi, podal se je zopet v boj, kjer je bil toliko časa, da so osvojili Skader. Pri zadnjem napadu ga je turška krogla zopet zadela v desno stran prsi, tako da ni mogel iti z drugimi junaki v Skader. Ko je čez nekaj mesecev ozdravil, je dobil najvišje odlikovanje, katerega nam je tudi pokazal. Toda, ko je nam začel pripovedovati, kako so morali zapustiti mesto, za katerega so toliko žrtvovali, se je začel jokati in jokal je kot otrok. Izustil je besede: "Prokleti naj bodo oni, kateri so nam vzeli vse, za kar smo se borili... in dan naščevanja bo prišel enkrat in Skader mora biti naš, naš slovenski, kjer prebiva hrabri rod črnogorec že stoletja in stoletja. Ne bo se v njem šopiril tujec Svaba, kateri je istotako krut kot Turek. In že vidim v duhu, kako korakajo slovenske čete v to krasno mesto, Skader ob Bojani in prepevajo pesem: Onamo, onamo, za brdja ona, da ču vidjet Prizren... Govoril je te besede nekako monotonno in ko je prenehal, je obstal njegov pogled v smeri proti Skadru.

Tudi mi smo čutili njegovo bol in čutili smo, kako težko mora biti vsakemu črnogorecu, da ni dobil onega, za kar je bilo žrtvovane toliko krvi in toliko življenj. In v resnici je bila tista naredba, katero so sklenile evropske vlesile krivična, ker je mesto Skader popolnoma črnogorsko, srbsko, kar se tiče narodnosti. Gotovo prebiva v njem precejšnje število Albancev in Turkov, za katere pa dobro vem, da bi bili rajše pod črnogorsko vlado, kot pa pod vladno nemškega princa ali albanskega kneza Wieda, kateri je moral nazadnje vzeti slovo rad ali nerad, ker so ga pregnali.

Ko smo ga pomirili in potolažili, se je zopet začel lepo mirno z nami pogovarjati. Čez nekaj časa nam prinese kave in cigarete in posušene ovčjeve mesa, kar nam je šlo zelo v slast. Nato smo ga prosili, da naj nam razkaže krajevo vilo, kar nam je radevolje vstregel ter nas peljal proti vili.

Zunanost je bila skoro popolnoma priprosta in nihče bi ne mislil, da tukaj prebiva kak kralj. Toda ko smo prišli v notranjost, smo dobili takoj ves drug vtis. Bila je zelo razkošno opremljena z vsem modernim pohištvo. Električna razsvetljava v vsem poslopju, teške preproge po vseh sobah. Razumljivo je, da nas ni peljal po vseh sobah, ampak pokazal nam je nekoliko sob, po katerih sami sklepali, da to ni navadno bivališče kakkega plebejca.

Ko smo površno ogledali to bivališče vladarja črnogorskih sokolov, smo se poslovlili od "prijaznega stražnika in se odpravili proti mestu, kjer nas je čakal voz. Dež je še ves čas padal.

Peljali smo se po drugi strani jezera in skoro vso pot smo mol-

čali. Jaz sem premišljeval preloške besede črnogorec, ali se bodo uresničile ali ne. Upal sem, da se bodo. Za vsako krivico pride enkrat plačilni dan, in za to mora tudi enkrat priti. Kaj sta pa moje dva tovariša mislila, pa ne vem, ker se o te misli nič raz govarjali.

Prišli smo že pozno popoldan domov v Skader in šli v kavarno, v kateri je bilo tudi nekaj avstrijskih in nemških častnikov. Razgovarjali so se ravno o zadnji balkanski vojni in hvalili hrabrost turške armade, katera se je toliko časa abranila črnogorskim napadom. Hotel sem že enkrat poseči v pogovor in jim razložiti situacijo, kakoršna je bila, ko so črnogoreci napadali, toda moja dva tovariša sta mi zabranila, da ima to zame lahko velike posledice, ako se preveč raznamam. In radi tega sem raje molčal in premišljeval "hrabrost" turške armade pri Kumanovem in Drinopolju.

Ker so le preveč klobasali o turški armadi, smo se kmalu odpravili vsak proti svojemu domu. Bili smo tudi že potrebni počitka, ker smo bili od vožnje utrujeni, kakor da bi hodili ves dan. Kdor se še ni poskusil voziti s turškim vozniškom in po ondostnih "cestah", nima pojma o taki vožnji.

AVSTRIJA HOČE MIR.

"Wiener Arbeiter Zeitung" poroča z dne 19. julija sledeče:

Kakor ne mara Nemčija ničesar slišati o mirovni pogajanjih, tako si Avstrija prizadeva na vse načine, da bi se začela pogajati. Tako je bil na Dunaju sklican shod, katerega so se udeležili razni politiki, državni in deželni poslanci, ministri in drugi državni, vseučilišni profesorji itd. Na tem shodu se je veliko razpravljalo o miru in kakšen da mora biti mir. Vsi so bili edini v tem, da se mir mora sklepati le na takih podlagi da ne bo nobenega pogo-da za drugo vojno. Avstrija ne želi samo zunanje miru, ampak ona želi notranji mir, kateri je začel zadnje čase delati velike preglavice vladi. Ko se bodo uredile notranje razmere in bo v notranjosti vladal mir, še le potem bo Avstrija zmožna zagovarjati svoje interese na mirovni konferenci. Na tem shodu so odobrili resolucijo, v kateri zahtevajo, da naj Avstrija takoj začne iskati stike z drugimi državami v doseg pogajanja miru. Nadalje zahtevajo da naj vlada takoj reši razna nacionalna vprašanja in sicer na podlagi prave demokracije in resnične enakopravnosti.

Iz tega se razvidi, da v Avstriji ni vse tako, kot pišejo razni šmokavzarji. Dočim Nemčija ne mara ničesar slišati o kakih mirovni pogajanjih, se Avstrija prizadeva na vse načine, na kakšen način bi si vlada ohranila vsaj nekaj habsburske dedščine, katere je vedno manj. Kakor se v tej resoluciji zahteva vreditev notranjih razmer na pravi demokraciji in resnične enakopravnosti, potem se mora Avstrija razkosati, ker drugače ni mogoče na noben način doseči tega. Kajti dokler bo Avstrija monarhija ali sploh država, ponavljali se bodo nacionalni boji.

Ameriške vesti.

PROFITARJI PUSTE GNITI ZELJE.

Indianapolis, Ind. — Sem je došla vest, da so profitarji v bližini Shelbyvilla kupili zelje in ga pustili gniti na polju, da ne padejo cene.

Državni živilski administrator pravi: "Nekaj je narobe. Preklcati moramo vsa mestna dovoljenja, ki ovirajo prosto trgovino. Odpraviti je treba vse odredbe v mestih, ki ovirajo konzumente, da ne morejo kupiti živil po priliki cen. Nektera mesta so že odpravila dovoljenja."

V sedemdesetih mestih so uvedli javne trge.

DRUŽINSKA TRAGEDIJA.

Chicago, Ill. — Stanley Sokales je vstopil v sobo svoje žene s samokresom: "Kajne, nočeš, da sem tukaj." Po teh besedah je pričel streljati.

Sestnajstletna Mary je hotela braniti mater in je postala žrtev kroglice, ki je bila namenjena materi. Njena mati je dobila drugo

kroglo. Trije mali otroci — ni Edvard, šletni Theodore letni William, ki so se igrali hinji, ko je prišel oče, so se li pod mamo. 13letna Jennie igrala pred hišo in ni vedela se godi v nji. Ko sta mati padli na tla, je Sokales obrnil mokres proti sebi. Bil je preden je dospela policija v tragedijo. Ženo in hčer so peljali v bolnišnico in se nahajalo v zelo kritičnem položaju. Sokales je zapustil pisno v kem jeziku, v katerem ni vsebuje vzroke za tragedijo.

RUDARJI BODO ZMAGA.

Miami, Ariz. — Rudniški ni že dobro občutijo stavko, goče se že kateri med njimi da je odklonil zahteve rudar. Poizkusili so dobiti od stavkokaže, a ti so v teh časih stali zelo redki.

Več dni so bili uradniki kit kompanij na ulici in so li ljudi, da gredo kot stavki na delo. Zaman so bile pro Od El Pasa do Los Angeles nabrali samo osem stavko ki so pripravljeni delati v ki pri Miamiu. V normalni merah dela v rudniku 1500 jev. V osmih tednih se ni eno kolo v rudnikih, v kate stavka.

Biznismani v Miamiu se dijo, da pride do konferenc zastopniki rudarjev in rud mi ravnatelji.

NEMŠKI VOJNI UJETNIČNI BEGNIL.

Chattanooga, Tenn. — A Henkel, lajtnant pri nemških jomirih in interniran v fo gethorpe, je pobegnil. Doga še niso ujeli.

VAŽEN ZAKLJUČEK "NEMŠKE BRATSKEGA KONFERENCA".

Chicago, Ill. — "Narodni ski kongres" je sprejel resol v kateri priporoča, da Zdr države zavarujejo vsakega za \$5,000 in nosijo tudi troš

GOVERNER OBOŽE.

Austin, Tex. — Teksanski slaturna zbornica je z 82 po glasovom osvojila sklep, da loži obtožbeno senatu proti nerju James E. Fergusonu. ljen je bil odbor devetih e da spiše obtožnico in jo p ži drugi dan zbornici.

2,500 LOKOMOTIV POJDI RUSIJO.

Washington, D. C. — Zd države prekrbno Rusiji v p njih 12 mesecev z 2,500 lok vami in 40,000 železniškimi. Ta železniška oprema bo \$700,000,000.

SUPRAŽETKE ARETIRANE.

Washington, D. C. — Se fražetških stražarje je bilo ranih, ko so bile na potu po lo hišo z banderi. Štiri b so bila rdeča, bela in zlata i napisa, dve banderi sta im pise.

Izgrediv ni bilo.

DRUGI POZIV ZA DELO.

Elkhart, Ind. — Žele družba "New York Central" je izdala že drugi poziv na ta, da bi se priglasile za d železnica. V pozivu povda zelo primanjkuje moških e cev, ker gredo k armadi in še bolj primanjkuje moških lavecov, ko bodo drugi po pod zastavo. Radi tega p ženske, da bi se priglasile i opravljale delo, katerega zmožne.

TRILETNI OTROK UNO VELEDO OPEKLIN.

Colfax, Wash. — Aivena man, tri leta stara, deklica obžgala do smrti, ko se je na domačem dvorišču v E tu. Ošivideci so implevali neki mimoidoči žvek str neke ostane "firecrackerja" noge deklice, vled čez se gala obleka in pri tem je tako hude opekline, da je tako hude opekline, da je lica ne more izlediti oseba napravila neumen dotip.

Boj na evropskem bojišču.

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

marška v Belgiji. Grozni se vedno nadaljujejo za reke. Kanadske čete so furijske napade Nemcev proti možni in sovražni moral umakniti s silnimi.

Verdun. 24. avg. — Francoske čete so danes zopet gospodar po reki. Na severni strani Verduna je bila vso noč artilerija zelo aktivna. Na bregu reke smo pregnali iz majhne postojanke na reki. Število ujetih vojakov in 7639 neranjenih vojakov ter 24 topov vseh vrst in 200 strojnih pušk; delavci so sovražnik uničili.

Nemško poročilo. 24. avg. — (Čez London.) Med Leningradom in Moskvo so Angličani večer izvedli napadov, toda napad so jih odbili na vsi fronti. Angličani operirali proti napadom, je bilo uničenih. Iz Leningrada so poslali na bojišču v Lenu so bili zaprti. Bombardiranje notranjega dela mesta St. Quentin se nadaljuje.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Bitka pri Verdunu. 24. avg. — Vojni stan je ostal enak. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi. Na bojišču so se nadaljevali napadi.

Macedonska fronta.

Pariz, 24. avg. — Vojni stan v Salunu javlja: Severno od Verena sta bila odbita dva bolgarska napada z velikimi izgubami za sovražnika. Naš topniški ogenj ob Černi je povzročil izbruh plamena v treh sovražnih baterijah.

Razno iz inozemstva.

Nemčija hoče skriti izgube.

Kodanj, 24. avg. — Na ukaz nemške vlade ne smejo več uradni seznanj izgub na bojišču čez mejo Nemčije.

Poljski polki obrnili Nemcem hrbet.

Curich, 24. avg. — Častniki in moštvo 1. polka poljske legije je odpovedalo službo v avstro-nemški armadi v celoti. Poveljnikstvo je sprejelo odpoved in odredilo, da gre polk v Galicijo, kjer se razpusti. Avstrijski podniki v polku so podrejeni vojaškim oblastem v Avstriji.

Ladje iz cementa.

London, 24. avg. — Iz Kristijanije poročajo, da so tamkaj spustili v morje prvo ladjo iz železa in cementa. Ladja je zgrajena na popolnoma nov način; dno ladje drži navzgor. Ladja, ki ima 200 ton teže, je bila zgrajena v treh tednih. Drugo ladjo zgrade v desetih dneh, ker bodo rabili originalno ogrodje. Norveška namerava zgraditi veliko množico takih ladij po 200, 500 in 1000 ton teže.

60.000 oseb brez strehe v Solunu.

London, 24. avg. — Kakor govore podrobnejše vesti o požarni katastrofi v Solunu, je ogenj uničil tretjino mesta in 60.000 prebivalcev je prišlo ob vse imetje. Za pogorele skrbi angleška vojaška uprava, ki je nastanila ljudi v šotorih zunaj mesta in jim daje hrano. Materialna škoda se ceni na 25 do 40 milijonov frankov. Med požarom so obiskali Solun trije sovražni aviatiki in metali bombe na goreče hiše. Izvor požara še ni znan.

Nemško bombardiranje bolnišnic.

Pariz, 24. avg. — Natančnejše poročilo o bombardiranju francoskih vojaških bolnišnic pri Verdunu pravi, da so nemški letalci ubili trideset ranjencev in postrležne ter ranili bolj ali manj 49 postrležnic, ko so v nedeljo metali bombe na dve bolnišnici. Med ubitimi je deset francoskih ranjencev, ena ženska postrležnica in 19 izrjenih moških postrležnikov. Ranjene postrležnice so bile zadete, ko so bežale iz poslopja na plano v nadi, da uidejo bombam; Nemei so pa leteli tako nizko, da so lahko videli svoje žrtve in vrgli so bombe med bežeče ženske.

Pol ure so nemški eroptani krožili nad bolnišnicami in sovražni aviatiki so tudi streljali s strojnimi puškami, ki jih imajo na letalu. Postrležnice so ravnokar obvezale 180 ranjenih Nemcev, ki so bili prinešeni iz bojišča, ko so začele deževati bombe.

Na strehi bolnišnice je veliko znamenje Rdečega križa, katerega so Nemei prav lahko videli, ker so leteli komaj 200 jardov visoko, toda niso se zmenili za znamenje.

"Amerika je kriva, da je Kitajski v vojni", pravi kancelar.

Amsterdam, 24. avg. — Iz Berlina poročajo, da je kancelar Michaelis v svojem govoru pred glavnim državnozbornim odsekom obdobja Ameriko, čes, da je prišla Kitajsko v vojno proti Nemčiji. Kancelar je dejal, da Kitajska, Siam in Liberija nimajo nobenega vzroka za sovražnost napram Nemčiji, toda morale so napovedati vojne pod pritiskom zavetnikov in Združenih držav. Končno je rekel Michaelis: "Čim več sovražnikov, toliko več bo plačnikov, kadar zmagamo."

231 delegatov na stockholmski kongres.

Stockholm, 24. avg. — Centralni odsek mednarodnega socialističnega biroa je danes objavil število delegatov, kolikor jih pripade na vsako državo in kateri bodo tvorili mirovni kongres. Entente države: Združene države imajo pravico do 20 delegatov, Anglija 20, Rusija 20, Francija 20, Belgija 12, Italija 10, Avstralija 6, južna Afrika 4, Srbija 4, Kanada 2, Rumunska 2.

Centralne države: Nemčija 20, Avstrija 20, Ogrska 8, Bolgarska

4, Za Turčijo ni objavljenega nobenega števila.

Grško, Portugalsko, Poljsko in Finsko je centralni odsek prišel brez kakšnega pojasnila med neutralne države kakor sledi:

Švedska 12, Poljska 10, Danska 10, Finska 8, Portugalska 7, Norveška 4, Švica 4, Grška 4, Argentinija 4, Španska 2 in Armenija 2.

Skupaj je torej določenih 231 delegatov.

Južnoameriške republike se nagibljejo na stran Združenih držav.

Washington, 24. avg. — Državni departament je dobil poslanico iz Peruja, v kateri zadnja sporoča Ameriki, da odobrava stališče Združenih držav napram Nemčiji in prepušča svoja pristanišča ameriškemu vojnemu brodogradu, kadar koli se jih želi poslužiti. Neuradno javljajo iz Amsterdam, da je Peruja poslala Nemčiji ultimatum.

Položaj v južni in centralni Ameriki je zelo ugoden. Bolivija in Brazilija sta že pretrgali diplomatske stike s kajzerjem, Argentinija je zdaj na robu preloma in Kuba ter Panama sta že v vojni na strani Amerike. V poštev pride še republika Čile, ki čaka na odlok Argentinije in bo najbrže sledila nji.

Ruski kongres v Moskvi.

Petrograd, 24. avg. — Ruski narodni kongres, ki se odprl jutri v Moskvi, je zdaj najvažnejši faktor v Rusiji, kamor so obrnjene oči vsega ljudstva. Kongres je sestavljen kakor sledi: Delavsko-vojaški in kmečki svet imata sto delegatov, vsaka narodnost ima po pet delegatov, kozaki svet jih pošlje deset, petrogradske občine petnajst, univerze po štirinajst, zemstva tudi po štirinajst, delavske strokovne unije, akademije znanosti in umetnosti, ženske politične in izobraževalne organizacije in ruska cerkev po petnajst delegatov.

Razen tega bodo zastopane vse politične stranke in frakcije po večjem in manjšem številu delegatov in armada pošlje posebne odseke iz fronte. Kongresu bo predsedoval Kerenski in vrhovni poveljnik armade general Kornilov bo nagovoril zborovanje.

Japonska je zavrnila papežev priporočilo.

Tokio, 24. avg. — Uradno razglajajo, da bo japonska vlada odklonila papežev sugestijo za mir. Japonska bo ravnala v sporazumu z zavezniki. Dalje javljajo, da Japonska kakor tudi Anglija ne bo povrnila nemških kolonij v smislu papeževga nasveta.

London, 24. avg. — Iz Rima javljajo, da sta večer obiskala papeža angleški in belgijski poslanik in ga vprašala, kako si on zamišlja "svoboda morja", katero naglašava v svoji noti. Papež je odgovoril, da po njegovem mnenju pomeni "svoboda morja" tisto, kar je omenil predsednik Wilson v eni svojih poslanic.

DELO DOBI

dobro izučeni čevljar, mora znati šivati na Champion Sticher stroj, upra biti prve vrste čevljar. Dobra plača in stalno delo. Izglasite se pri Ed. G. Eickhoff, Peru, Ill. Tel. 698 W.

ROBERT W. LAYER ARCHITECT

118 N. La Salle St., Chicago, ki je izdelal načrt za gl. urad S. N. P. J. se priporoča Slovincem za izdelovanje stavbniških načrtov. Tel. Franklin 5501

TEL. NA DOMU AUSTIN 56008

Dr. Koler SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn. Av., Pittsburgh, Pa. — v četrtke ponoči dne 23. t. m. Kakor se sliši bo pokopana v Pittsburghu, Pa.

Chicago, Ill. — Frank Zavertnik

star 23 let, klepar po poklicu, član društva "Franšek Ferrer" šte. 131, je težko ponesrečen na delu. Delal je pet nadstropij od tal, ko se je nenkrat odtrgala vrvi pri odru. Padel je okoli 80 do 90 čevljev globoko.

Ambulančni voz ga je prepeljal v okrajno bolnišnico in zdravniki so konstatirali, da ima zlomljeno desno nogo v stegnu, kostno ovratnico na desni strani in dobil je tudi notranje poškodbe. Zdravniki upajo, da ga ohranijo pri življenju.

Frank Zavertnik je sin urednika "Prosvete". V enem tednu so se v družini dogodile velike izpremembe. Najstarejši sin Joe se je oženil, drugi sin Frank je ponesrečen, tretji sin John je odšel s tretjo ambulančno kompanijo čišče univerze proti vzhodu in je mogoče že na potu na bojišče. Istega dne, ko je drugi sin ponesrečen, je njegova hči Helens, omožena Heidenreich, dobila sina.

Coketon, W. Va. 23. avgusta.

Danes zjutraj ob peti uri 40 minut se je napravljal na delo rojak br. John Kozlevčar in pripravil si je dinamične patrone. Pri tem se mu pa kar naenkrat vžge okrog 70 dinamičnih nabojev v roki, vsled česar je zgubil obe roki in eno oko, kar je konstatiral pri prvi zdravniški preiskavi dr. J. L. Miller. Prepeljali so ga v Allegheny Heights polnišnico v Davis W. Va.

Ponesrečeni John Kozlevčar je član društva "Slovenski bratje"

št. 23. S. D. P. Z., pri katerem društvu je tudi blaginjak že tri leta in ga bodo člani zelo pogrešali, ker je bil zvest in agilen uradnik.

Bil je tudi član S. P. društva sv. Barbare, postaja št. 10, pri katerem društvu je bil več leten uradnik.

Bil je tudi član društva "Domovina" št. 29 S.N.P.J.

Ponesrečeni brat je bil jako agilen član na društvenem polju, delaven in skrben oče. Ima 4 nedoroaste otroke.

Družini in ponesrečenemu moje najiskrenejše sožalje.

Poročevalce.

Smola.

Dijak (pred zastavljalnico): "Oh, ko bi mogel rešiti svojo uro, pa bi zopet imel kaj za — zastaviti."

Pri vaji.

Stražmojster (enoletnemu prostovoljcu): Gospod maturant, vi ste tako bedasti, da ne bi našli razlike med menoj in oslom.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Nekaj navodil glede oglasov.

Uredništvo in upravnništvo ne jamči in ne odgovarja za oglase v listu. Vsak naj si zapomni, da za oglase so odgovorni oglaševalci sami. Vsak naj pazi, predno se kam poda, naj piše po pojasnila predno se poda na pot. Oglasi so vedno tako spisani, da zapeljivo vlečejo sicer se jim pa ne sme nikdar dosti verjeti. Torej čitatelji bodite previdni, predno se daste zapeljati od raznih oglasov. Potem se pritoževati prav malo pomaga. Pazite, preden slezete v post. Toliko v pojasnilo, da se ne bo pozneje kdo jasil vlad oglasov.

DELO DOBI

dobro izučeni čevljar, mora znati šivati na Champion Sticher stroj, upra biti prve vrste čevljar. Dobra plača in stalno delo. Izglasite se pri Ed. G. Eickhoff, Peru, Ill. Tel. 698 W.

ROBERT W. LAYER ARCHITECT

118 N. La Salle St., Chicago, ki je izdelal načrt za gl. urad S. N. P. J. se priporoča Slovincem za izdelovanje stavbniških načrtov. Tel. Franklin 5501

TEL. NA DOMU AUSTIN 56008

Dr. Koler SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn. Av., Pittsburgh, Pa. — v četrtke ponoči dne 23. t. m. Kakor se sliši bo pokopana v Pittsburghu, Pa.

Chicago, Ill. — Frank Zavertnik

star 23 let, klepar po poklicu, član društva "Franšek Ferrer" šte. 131, je težko ponesrečen na delu. Delal je pet nadstropij od tal, ko se je nenkrat odtrgala vrvi pri odru. Padel je okoli 80 do 90 čevljev globoko.

Ambulančni voz ga je prepeljal v okrajno bolnišnico in zdravniki so konstatirali, da ima zlomljeno desno nogo v stegnu, kostno ovratnico na desni strani in dobil je tudi notranje poškodbe. Zdravniki upajo, da ga ohranijo pri življenju.

Misterij mladosti.

Novela. — Spisal Frank Albrecht.

Konec.

Moj Bog, kakšne čudapolne oči je imelo to dekle danes, ko so blesteli gorki biseri v njih. . . . Kako je bilo mogoče, da nisem nikoli opazil tega zaničljivega svetega, milobno-resnega in tihoudega izraza v njih! . . . In meni samemu je bilo, kakor da stojim v cerkvi pred oltarjem, obdan od vijoličastega dima, po katerem se spreha-jo anđeli in svetniki. Sklenil bi roke in bi zašepetal verno in iskreno kakor v pozabljenih duh. . . . In pal bi na kolena in bi ječjal: izpoved svo-je duše, mladosti . . . in Pavla bi bila moj izpovednik in s svojimi svetimi očmi bi pomirila mra-čno valovanje, ki mi razdvaja in otravlja dušo. . . .

Zunaj so že bledele zadnje barve ugašajočih zarij, se spajale in izgubljale v brezizraznosti za-sneženih poljan, ko sva s Pavlo še vedno sedela na kanapeju. V zamračeno sobo so se nosili plaho-umirajoči akordi otožnega večernega zvonjenja in midva sva v toplim, bratskem objemu molila Ave najine blažene ljubezni. . . . In ko je obmolnilo vse in ugasnilo vse in je mir in tišina prepregla širino noči, sva se ločila s poljubom, v katerem ni bilo nič tiste blažne divjega ognja in opojno-strastnih bolečin; čist in miren je bil najin po-ljub, kakor bi se poljubilo dvoje duš. Tako se po-ljubljajo ljudje, ki so jim sreča neoskrumjena.

Pavla mi je stisnila roko in šepnila: "Na svi-denje torej jutri!"
Priklimal sem ji in molče izginil med vrati.

In zdaj, ko gledam nazaj na vse to, kar sem pripovedoval, vidim, da ni bilo resnice, kljub te-mu, da se je v resnici vse vršilo in odigralo ta-ko, kakor sem pripovedoval.

Vsakemu človeku se pripeti večasi, da dela in misli in hodi okrog, diha in živi, kakor vsak drugi človek, pa vendar je v njem vse nekaj dru-sega, kar ne ve nihče, komaj da sluti on sam.

Tako je bilo z mano, ko me je upijnila strast. Hodil sem okoli, delal, premišljal in z muko in bo-lečno seiral in trgal svojo lastno bolest, in sem bil trdno prepričan, da živim istinito in resnično življenje. Pa vendar je bilo vse samo sanja, straš-na in mračna sanja, ki se imenuje — moja mla-dost.

Toda ne, ne! Saj ne verujem tega! V življe-nje verujem in v njegovo moč, ki ne bo iztreznila, umirila. Tako mi je, da bi se izpovedal vsem ljudem, da bi pred njih očmi razgalil do nagega to svoje zagone, nerazumljivo bitje, ki je meni samemu največja uganka, kakor to delajo vsi slabotni, onemogli ljudje. Da, slaboten in onemo-gel sem, — jaz slabotnega, onemolega stoletja sin! . . . Pogled, prosim, samo tole moje pripo-vedovanje, raztrgano in razblinjeno; to je moja duša. . . . In vendar čutim v sebi toliko naval mo-či, toliko kipenja sil, sočnih in svežih in zdravih, da me vešati teži. Kam vse to? . . .

Nič več se ne razumem in ne pomam. Silna, neskončna ljubezen je v meni, tako ogromna, in vroča, da bi objela ves svet — a jaz ne znam ljubiti. Toliko resnične, iskrene vere, je v meni — a jaz ne znam verovati. To je tragedija moje mla-dosti.

Pomislil, kako čudno se je zavrnila v moji no-tranjosti ta zšodba, ki jo skušam pozabiti in se ji iztrgati v svojem spominu, a je zapisana v me-ni neizbrisano. Pomislil, kako čudno se je zaklju-čila ta povest na zunaj . . . pomislil in preudaril: Nisem se poslovil od Pavle. Poslal sem ji list, kjer sem ji javil v hladno izbranih besedah, da mi ni mogoče nikakršnega svidenja več z njo, naj oprost, ako more ter sem ji priložil svojo duna-j-sko adresu "za slučaj seveda, da se me izvoli ve-lečenjena gospica kdaj spomniti". . . .

In nato sem odpotoval in kazele se mi je, ko sem stopil na vlak ter so zahreščala močna koleasa pod mano svojo raskavo monotono pesem, da se je vsa črna bolest moje duše razlila preko te žalostne doline, ki ji pravim — moj dom.

Glede Pavle pa je bila namreč stvar ta, da sem se zbal pred njo. Odkrito govorim in nič me ni strah priznati, da sem pobegnil pred njo, ker bi ji moral priznati in razložiti to, česar nisem mo-gel. Kako bi ji mogel razkriti to, kar je vzbudila ona v meni in kar sem zadnjo noč pretehtal in preudaril še enkrat, — kako, ko se ne da z be-sedami niti izraziti! In ali bi pač mogla umeti ona razliko, ki sem jo občutil jaz s toliko pregrenko bridkostjo: mati — Pavla. . . . ? Ali bi mogla u-meti ona prepad, ki je bil nepremostljiv zame: ljubezen — strast. . . .

To zadnjo noč, ki sem jo prebdel vso do ju-tra, sem premislil minole dogodke še enkrat in sem si bil manj na jasnem s samim seboj nego kdaj poprej. Spomnil sem se prošlega popoldne in sem si zaman skušal obnoviti ona čustva, ki so se vzdramila v meni tako nenadno v Pavlini bli-žini. Ob postelji svoje matere nisem hotel misliti za nobeno drugo ljubezen, nego edino to, ki mi jo je vzela mati sama. — In ko sem mislil na Pavlo in najin popoldan, sem vedel, da je ležalo v vsem nekaj neresničnosti, neko plitvo, sentimentalno čustvo, ki je imelo sicer svoj čar, — pa nikakor ni bila ljubezen. Če je ljubezen globoka in istini-ta, ni navezana na razpoloženja. Jaz pa sem bil slučajno sentimentalen. Tako otročji sem se za-del samemu sebi! Preudaril sem, kaj sem name-ral, kaj sem dovršil. Šel sem k Pavli, da bi ji po-vedal tako in tako, resno in moško. Pridem tja — no, pa se zagrliva v mehko-sanjajem, sentimen-talno-jokavem objemu. . . . Ah kako bedasto, smešno je to! Ko je izgorela še vsa strast, je na-stopila sentimentalnost; ko se je pijanec napil, se je zleknil na komolec in zajokal. . . .

Zato sem se izognil svidenju s Pavlo in zato sem odšel brez slovesa.

Po poti pa sem mislil ves čas naujo s tako silno in mogočno strastjo kot še nikoli, s tisto ne-

utešljivo, nanovo razpaljeno strastjo, ki jo vzbudi in razžge v nas razdalja. In spet se je v vroči misli naujo mešala mučna, neznozna skrb za ma-ter, ki sem jo zapustil doma v negotovosti bo-lezni.

In spet je kipela strast in spet je ruvala mi-sel. Kakor v črnih kolobarjih se je vrtela, mota-la, gnetla ta čudovita, nepojmljiva zmes mojih možganov: to nerazrešljivo valovanje čustev in misli.

Vlak pa je hitel.
Tako sem se vrnil bolan in utrujen in pre-varan nad samim seboj. In danes mi je pisala Pav-la, da me ljubi. . . . In jaz, glej, sem ji odgovoril, da jo ljubim, tako blažno-neumno in tako nezmi-selno-divje da jo ljubim. . . . In da jo tisočkrat prosim oproščenja za vse in oproščenja za svojo ljubezen. . . . In zdaj. . . . kamor pogledam — je noč. — —

LJUBEZEN IN RODOLJUBJE.

Spisal Fran Govčkar.

Motto:

"Exegi monumentum aera perennius
Regalique situ, pyramidum altius,
Quod non imber edax, non aquilo impotens
Possit diruere aut innumerabilis
Annorum series. Non omnis moria. . . .
Horatius.

I.

Pri "Novem svetu" se je kar trilo ljudi. Vse štiri sobe so bile natlačene polne. Gostilničar je moral še v veži in na hodniku postaviti sodčke, preko teh pa položiti deske, da so imeli gostje kje vsaj sedeti. . . . Večina je držala kupce v rokah; saj miz je bilo še vedno premalo, najsi je tudi Potokar izposodil od sosedov nekaj večastih vrtnih miz in klopi. V srednji sobi so sedeli me-ščanski godei, ki so godli na vse kriplje, če se jim je ukazalo; sicer so mirovali ter poslušali, ubrano petje čitalničarjev, ali pa navdušene go-vore različnih drugih gospodov.

Nepopisen vrišč in krik je donel v "Novem svetu"; nekateri so se smejali, drugi vriskali tretji peli, četrti pa vikali: "Živel Dolžan! — Živel Kres!" — Med gosti so bili zastopani vsi sta-novi: duhovniki, advokati, zdravniki, profesor-i, velikošolci, učitelji, obrtniki, delaveli in kmet-je. Pa tudi precej žensk je bilo med njimi v pa-riško modni toaleti, pa tudi v priprostem kmet-skem krilu z robcem na glavi.

Izza mize, za katero so sedeli čitalničarji v kratkih surkah in okrošilih klebočkih s srebrnim trskom, se je baš dvignil vitek, simpatičen gos-pod male rdeče brade ter živega pogleda.

"Gospoda moja!" je izpregovoril z visokim glasom.

"Silentium! — Posluš gospoda!" je zakri-čal pri sosedni mizi širokopleč mladenič širokega obraza, sortih kodravih las in velikih, ponosno navihanih brkov pod lepim ravnim nosom. — "Si-lentium!" je zakričal še enkrat s svojim gromkim glasom ter pristavil: "Gospod Kočvar hoče go-voriti."

Vse je utihnilo, radovedno se ozirali v Koč-varja; med vrati pa se je v hipu nabrala truma poslušalcev iz sosednih sob iz veže in hodnika.

"Gospoda moja!" je začel iznova rdečebra-dec ter se z ljubečimv nasmehom ozrl po druž-bi: "Veseli dan slavimo danes. Ponosno, navdu-šeno nam utripa sreča, prsi se nam širijo prosto in lahko; saj imamo vsi, kar nas je zbranih tu-kaj, lepo zavest, da smo storili svojo dolžnost v čast in korist milega nam naroda slovenskega!"

"Tako je!" . . .

"Dobro!" . . .

"Živela domovina!" je pritrdjevalo mnogo po-slušalcev.

"Silentium!" je zagrmel zopet širokopleči herkulsko vzrasli mladenič, in Kočvar je nada-ljeval:

"Gospoda moja! — Domovina je dobila da-nes vzornega zastopnika pred etolom Njegovega Velčanstva, — velenadarjenega, velemarljivega, veleizkušeneša in velenarodno odločnega državne-ga poslanca. Gospod tvorničar Dolžan pozna vse interese vseh slojev našega naroda, pa tudi vsa sredstva, javna in tajna, s katerimi nam pridobi in izvojuje kar največ onesa, kar nam gre po človeškem in božjem pravu. Novi naš poslanec bo stal valdar na skrajni levici najodločnejših in najizprošnejših slovenskih tovarišev v av-strijskem državnem zboru ter tako krepko in vi-soko držal zastavo Slovenije, katero so, žal neka-teri začeli spravljati v nevarnost, da nam je naši stoimstoletni sovraščniki raztrgajo in oskrunijo. Tak poslanec bo gospod Dolžan, kar nam je na neštetihi volilnih shodih obljubil s svojo moško besedo sam. —

"Gospoda moja! — Danes slavimo sijajno zmago svojega kandidata ter s godbo in petjem zaključujemo srečni in veselji vse dni našega tru-da in napora. — Trd, hud boj smo izvojevali, gos-poda, zato pa smo na svojo zmago tem ponosnejši! — Tega pa se zavedajmo danes vsi, da bi brez spretnega in neumornega vodstva ne dosegli nik-dar zmage! Kar je vojskovodja v bitki, to je v političnem boju mož, ki ga vsi poslušamo in se mu vsi pokorimo, po čigar besedah se vsi ravna-mo in sučemo. Disciplin, red je glavni požoj v vojski, da pribore pogumni vojski zmago; isto velja tudi v politiki. Brez načrta, brez določene-ga programa, brez jedrnatega vodstva propade ter se razbije vse. . . .

"In gospoda moja, ta mož, ki nas je vodil in učil, za katerim smo z veseljem in navdušenjem hodili preko vseh težav prav do današnje zma-ge, je naš ljubljenec, moj prijatelj Josip Kres!"

"Tako je!"

(Dalje sledi.)

Plavanje in potapljanje.

Vedno večje število ljudi spo-znava blagodejni upliv kopanja na prostem. Seveda se dogodi marsikatera nesreča pri kopanju, ki bi se lahko preprečila, če bi kopajoči bolje obvladali vodo. Onim, ki znajo plavati, kakor tudi onim, ki ne znajo te umet-nosti, ali se vzleže temu radi kop-ljejo, podajamo nekaj navodil pri kopanju.

Za neplavalce velja pred vsem: neplavalce naj ne gre v vodo do prsne višine. Tudi za plavalce velja pravilo, da naj ne hodijo dalje v vodo kakor le tako daleč, da čutijo še tla pod nogami, ker med plavalci in plavalci je velik razloček. Oni, ki na primer v o-mejenem kopališkem prostoru dobro in pogumno plava, oni ni-tudi že v reki ali odprtem jezeru izurjen plavač. V reki in jezeru mora biti plavač gospodar vode, ako hoče plavati brez nevarnosti. Plavač ne sme biti vtroglav to se pravi, da mu mora biti popol-noma vseno, ali meri globočina pod njim 20 ali 50 metrov, ali mora plavati do obrežja 50 ali 500 metrov, ali ga potegne tok s seboj ali ga obvlada on. Pravi plavač mora biti pred vsem sa-mozavesten. Samozavest pri pla-vanju si lahko sleherni pridobi, če ima le trdno voljo. Najprej naj plava v kopališču gor in dol več-krat, ne da bi prenehal. Čez pet ali deset minut postane plavač truden, trudnost pa mora prema-gati. Ako pa ne more premagati utrujenosti, mora pač iti iz vode in počivati kakih pet minut. Po počitku naj prične poizkus izno-va. Čez osem dni bo opazil pla-vač, da ni več truden, da zdrži brez posebnega napora pol ure v vodi. S tem je cilj že skoraj do-sežen. Treba je le še, da se na-učijo plavati plavanja, pri katerem izostanejo predpisani plavalni gi-bi. Najprej se mora priučiti hoje po vodi. Hoja po vodi je zelo važna, ker so pri tem roke popol-noma svobodne. Svobodne roke rabi plavač posebno tedaj, kadar hoče iz vode ob strmim obrežju, ali če gre med plavljenjem v čoln. Hoje po vodi se najlažje priuči pri doprsem plavanju, takrat naj spuša noge vedno globlje, dokler ne stoji navpično. Nato naj giblje z nogami tako kakor pri plavanju, roke naj mirujejo, a ni jih treba potegniti še iz vo-de. Do sem je stvar čisto eno-stavna, težkoče nastajajo šele te-daj, kadar plavač dvigne najprej eno, potem še drugo roko iz vode. Za to je treba zelo velike vaje.

Opozoriti je prav posebno na to, da ni treba z nogami enakomerno gibati, kakor pri navadnem pla-vanju, stopa se lahko izmenoma. Vendar je to za začetnika pre-cej naporno, ker se mora silno hitro gibati. Kadar je plavač že bolj trden, tedaj postajajo gi-bi vedno počasnejši.

Kdor zna dobro plavati v na-vadni legi in mu tudi hoja po vodi ne dela več težkoč, ta se pri-učijo plavanju na hrbtu mimogre-de. Pri plavanju na hrbtu rabijo le noge, ali roke. A tudi pri navadnem plavanju je neobhod-no potrebno, za pridobitev samo-zavesti, da ne delujejo vedno vsi udje, ali naj počiva ena roka, ali pa ena noga. Vsek, kdor hoče postati spreten plavač, mora gla-dati na to, da se osvoji dobi pola-goma vseh plavalskih predpisov. S tem seveda ni rečeno, da so ti predpisi za nič, ali oni plavač je

za nič, ki ne more izhajati brez njih. Kadar dobi tak plavač pri plavanju krč v nogi, si ne zna po-magati. Zato je treba pri navad-nem plavanju poskušati, da je le-va ali desna noga popolnoma mirna, med tem ko se tempo pla-vanja nič ne spremeni. Temu se priuči zelo lahko vsak plavač, ako za začetek poskuša le pri dvih ali treh sunkih obdržati mirno nogo, kmalu jo bo lahko držal na daljši poti. Mnogo lažje je držati roko pri miru. Tudi srednje dober plavač se naučen te spretnosti v dvih ali treh tednih. Teh vaj človek ne pozabi nikdar, kadar jih zna, perfektno, plavač s temi spretnostimi gre brez skrbi v vsako vodo. Seveda trdijo ne-kateri, da je že marsikak dober plavač utonil. Ali resnično dober plavač ne more nikdar utoniti, ta bi se moral še truditi. Ako res utone dober plavač, tedaj ga je zadela v vodi kap, ki bi ga pa ravno tako lahko zadela tudi na suhem.

Dobri plavači so skoraj vsi izurjeni v neki plavalski umetno-sti: popolnoma mirno leže v vo-di, ne ganejo se, voda jih goni da-lje. To je pa umetnost, katere se ne more naučiti niti najboljši plavač, če ni njegovo telo ustvar-jeno za to. Tudi mnenje, da se vsak človek lahko nauči plava-nja, je napačno. Posebno ljudje, ki imajo zelo močne kosti, se po-tope v vodi kakor štor, če niso privezani na vrvi. Imajo dobro voljo, razumejo sunke, a plavati ne morejo.

S plavljenjem je najtesneje združeno potapljanje, ki se ga la-hko nauče tudi neplavalci. Vsak dober plavač naj bi gledal, da se priuči potapljanju, da zdrži vsaj dobro minuto pod vodo in da se potopi vsaj dva metra in pol glo-boko. Iz skakalne deske bi se mo-ral znati vsak dober plavač po-topiti vsaj tri metre globoko. Po-tapljanja se nauče najlažje tako, da je lega telesa v vodi skoraj navpična, glava navzdol, z udi naj giblje prav tako kakor pri plavanju. Voda skuša človeka po-tegniti navzgor, ali s trdno voljo je treba premagati moč vode. Ako hočemo, da ima potapljanje kako vrednost, tedaj morajo biti pri potapljanju oči odprte. Lažje je, če se skoči že v vodo z odpr-timi očmi težje je, odpreti oči šele pod vodo. Ako se drži pri skakanju glavo preveč nazaj, te-daj se lahko primeri, da vdari voda ob očesno zenico, kar po-vzroča občutno bolečino in je o-čem v kvar. Potapljanje z odpr-timi očmi ima več prednosti. Člo-vek se čuti bolj varnega in la-hko natančno pregleda dno. Če prav je voda večinska kalna in ne-prozorna, vendar proder toliko svetlobe skozi njo, da se razlo-čijo natančno vsi predmeti na dnu, celo besede na novcih se lahko bere. Lahko se zgodi, da pride potapljač pod čoln ali h ka-kemu kolu. Če ima odprte oči, te-daj se mu ne more nič zgoditi, ker je treba le, da plava v smeri svetlobnega žarka.

Kdor ni dober plavač in obis-kuje javna kopališča, ta naj ni-kan ne plava v globoko vodo, ker s tem razburja paznike, ki mora-jo na takega plavalca neprestano paziti. Ako se mu pa zgodi kaka nezgoda, tedaj naj ne vpije pre-več in naj se ne obesa na svojega rešitelja.

Vsi sosed morda še ne ve, da je dnevnik "Prosveta" zelo priljub-ljen pri svojih čitateljih. Opo-rita ga!

MILJARDA.

V sedanjih časih se jako da-piše in čita o milijardi. Posebno zadnjem času, ko so Združene žave izdale za tri milijarde, roma razpisale za dve, izdanih pa bilo za tri milijarde takozva-ne "Liberty Bonds". Vsakemu je znano, da ena milijarda tisoč je milijon. Toda marsikateri si ne re predstavljati, koliko je to.

Da imajo čitatelji nekoliko ve-gleda v to, naj navedemo ne-primere. Ena milijarda vojakov pešcev, kateri bi bili uvršče-ni polke po tritisoč možov, bi bilo 333.333 polkov. Ko bi vsi ki korakali mimo v kolonah štiri in štiri, bi korakali ravnajst let. Ko bi hoteli prepe-to velikansko armado z vlak-enege kraja v drugega, bi po-bovali 20 milijonov železni-voz, v katerih bi bilo v vsak po 50 mož. Ako računamo, da vsak voz dolž deset metrov, da-mo vlak dolg 200.000 km. Ta v-bi se lahko ovil petkrat okrog mlje. — Strojna puška, kat-odda 250 strelcev v eni minuti morala streljati neprenehoma in dan sedem let in pol, da bi dala eno milijardo strelcev. D-čeni, kateri ima ravno eno mil-jo do premoženja, oziroma dolar, lahko brez skrbi porabi dne-1000 dolarjev in mu ni treba kapitala naložiti na obresti. D-eno bi porabil zadnji tisočak, že bil star 2740 let. Ako kdo šteje do 200 v eni minuti, bi-ral šteti devet let in pol nepre-goma, da bi naštel eno miljar-

Torej ameriški milijardeji-ko brez skrbi žive 3000 let, pre-bodo porabili vsak po eno mil-jo, kje so pa še druge? Ali ni krivično? Ako bi oseba pora-bila dan po en tisočak in ako č-šunamo, da človek živi povpre-65, leta, bi zadostovalo ok-glo 25 milijonov kapitala in si-brez obresti. Ali more ena o-sporabiti po en tisočak na d-? Kje so pa še potem obresti?

BRAZILIJA KUPUJE STRE-VO V ZDRUŽ. DRŽAVAH

Neko atlantiško pristanišče. Med potniki, kateri so se pri-ljali na nekem potnem parniku Brazilijske je bil tudi Erazm Maecido, zvezni pomožni urad-nik v član komisije, katere ima-log preskrbeti Brazilijsko s str-vom iz Združenih držav. Iže-se je, da bodo drugi člani te-misije došli v kratkem v Zdr-ue države v svrhu dobave mu-eije.

PŠENICA NE BO NAD 80 BUŠELJ.

Washington, D. C. — Najve-cena za bušeljske pšenice bo \$2 ki pa ne bo padla pod \$2.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA

Pozivljam tajnike in zastop-ni dnevnika "Prosveta", kateri-majo na rokah naročnino in s-slove raznih naročnikov, da to-šljeji URAVNISTVU, da stvar-redi.

[Nadalje želimo s tem obve-s-vse naše naročnike, katerim-naročnina potekla in so do-p-zato pozivna pisma, ako ne pr-memo naročnino do koncem te-mesece, naj se ne šudijo, če-bodo prejeli lista. Mi moraj-plačati vse drago v tiskarni in-to zahtevamo, da vsako točno-pošteva, kadar mu naročnina-teče in jo naj čim preje mog-povoni.]

\$100.00 na vsaka dva tedna zaslužijo boljši premogariji. Potrebuje se še 25 Slovenskih premogarjev. Uniski premogorov. Gradimo nove hiše. Mi damo našim delavcem zastonj zemljo za saditi zeljenjavo, damo zastonj premog in nizko ceno rent. Dober bord za samce.

Delo je stalno, dosti vozov. Pridite pri-pravljeni za delo s Penn. R. R. železni-co, ali pa se izglasite pri Mr. Frank, 805 House Bldg., Pittsburgh, Pa.

THE JEAN COAL MINING CO., Salt Run, O. --- Rush Run, O.

THE GLEN RUN COAL CO. POTREBUJE 50 SLOVENSKEH PREMOGARJEV.

Za delo v njih premogorovih v Bush Run, O., in v Dillonvale, O. Premo-gorovi so varni, odprte svetilke se rabijo, premog je 5 čevljev visok. Boljši-izučeni premogariji zaslužijo od \$5 do \$8 na dan, so tudi nekteri, ki zaslužijo-celo do \$120 na dva tedna. Dobre hiše v najem za nizko ceno, cerkve, šole in-dobra pitna voda je tu. Pridite pripravljene za delo s P. R. R. ali pa z W. & L. C. Ry. železnice ali pa se izglasite pri

SUPT. C. W. MAURER, BUSH RUN, OHIO.